

Raadsbrief

Datum 2 juli 2025

Onderwerp Monitoring zero-emissiezone Zwolle
Versienummer 1

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting

Sinds 1 januari 2025 heeft Zwolle een zero-emissiezone. Conform de toezegging in het Raad Themadebat van 13 januari 2025 informeren wij met deze raadsbrief over de eerste maanden van de zero-emissiezone in Zwolle. Om eigenaren van bestel- en vrachtauto's te laten wennen aan deze nieuwe situatie, is er de eerste zes maanden een waarschuwingsperiode gehanteerd. Deze periode is op 1 juli 2025 geëindigd. De gemeente beschouwt 2025 als een leerjaar. De gemeente blijft in gesprek met de ondernemers om samen te zoeken naar passende oplossingen.

Bijlagen

n.v.t.

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De eerste monitoringsgegevens van de zero-emissiezone en daarmee de voorgestelde wijze van afdoening van toezegging 982 Monitoringsverslag zero-emissiezone.

Datum

2 juli 2025

Inleiding

Sinds 1 januari 2025 heeft Zwolle een zero-emissiezone, het gebied binnen de stadsgrachten. Om de overstap voor ondernemers haalbaar te maken, is er tot 2030 een overgangsregeling van kracht, waarbij schonere voertuigen langer toegang hebben. Daarnaast zijn er vrijstellingen voor bepaalde voertuigen en kunnen er ontheffingen aangevraagd worden. Om eigenaren van bestel- en vrachtauto's te laten wennen aan deze nieuwe situatie, is er de eerste zes maanden een waarschuwingsperiode gehanteerd. Deze periode is op 1 juli 2025 geëindigd. Conform de toezegging in het Raad Themadebat van 13 januari 2025 informeren wij u over de eerste maanden van de zero-emissiezone en de huidige ontwikkelingen.

Kader

- Klimaatakkoord Parijs (2015)
- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Afspraken klimaatconferentie Glasgow (2021)
- Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (GDZES, in 2017 ondertekend door Zwolle)
- [Actieplan Stadslogistiek \(2018\)](#)
- [Mobiliteitsvisie 'Mobiliteit brengt Zwolle verder' \(2019\)](#)
- [Raadsbesluit zero-emissiezone \(23 november 2020\)](#)
- [Landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek](#) (UAS, in 2021 ondertekend door Zwolle)
- [Intentieovereenkomst Centraal Loket ontheffing zero-emissiezone](#), (Collegebesluit 16 mei 2023).
- [beslisnota lokale aanpak invoering zero-emissiezone](#) (26 maart 2024)
- [beslisnota ontwerp-verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid](#) (18 juni 2024)
- [Raadsvoorstel wijziging leges zero-emissiezone](#) (24 juni 2024)
- [Collegebesluit aansluiting Centraal Loket](#) (2 juli 2024)
- [Landelijke Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones](#) (UAZ, in 2025 ondertekend door Zwolle)

Kernboodschap

Wethouder Rots heeft tijdens het Raad Themadebat van 13 januari 2025 toegezegd dat in 2025 de raad geïnformeerd wordt over de voortgang van de zero-emissiezone in Zwolle. Hiermee geven we onder andere inzicht in het aantal en de typen voertuigen die de zero-emissiezone betreden. Ook de ontheffingsaanvragen en overtredingen worden toegelicht. De lokale en landelijke monitoringsgegevens worden meegenomen in de evaluatie van het leerjaar.

Toelichting

Waarschuwingsbrieven

De afgelopen periode heeft de gemeente Zwolle gemiddeld ongeveer 475 waarschuwingsbrieven per maand verstuurd. Dit aantal ligt in lijn met andere gemeenten. De gemeente Zwolle is, na een opstartfase, medio februari gestart met het versturen van de waarschuwingen. Automobilisten die van januari tot medio februari zonder toegang de zone hebben betreden, hebben een informatiebrief over de zero-emissiezone ontvangen. Er werd maximaal één waarschuwingbrief per maand naar een kentekenhouder verstuurd. Omdat elke gemeente hierin haar eigen regels heeft gehanteerd, maakt dit het lastig om een goede vergelijking te maken met andere zones. Daarnaast spelen ook factoren als ligging en grootte van de zone een rol en kenden sommige gemeenten (technische) opstartproblemen tijdens de waarschuwingsperiode.

Datum 2 juli 2025

	Bestelwagens	Vrachtauto's	Totaal
Februari 2025	374	59	433
Maart 2025	450	74	524
April 2025	402	85	487
Mei 2025	415	71	486
Juni 2025	394	61	455
Totaal	2.035	350	2.385

Aantal verstuurde waarschuwingsbrieven per maand

Ontheffingsaanvragen

Er zijn twee lokale ontheffingssoorten die door gemeenten beoordeeld worden. Dit zijn de ontheffing in verband met bedrijfseconomische omstandigheden en de ontheffing in verband met de hardheidsclausule (afwijkingsbevoegdheid). Er zijn in Zwolle 17 ontheffingsaanvragen gedaan onder de hardheidsclausule. Er zijn geen ontheffingen in verband met bedrijfseconomische omstandigheden aangevraagd. Er is de afgelopen tijd veel contact geweest met marktondernemers. Dit heeft erin geresulteerd dat 12 van deze aanvragen van marktondernemers komen. Daarnaast zijn er ontheffingsaanvragen gedaan wegens bijvoorbeeld naderend pensioen, ziekte of bedrijfsverkoop. Het aantal ontheffingsaanvragen is in Zwolle iets minder dan bij vergelijkbare gemeenten. Er zijn in totaal 15 aanvragen toegekend en er zijn geen aanvragen afgewezen. Twee aanvragers hebben zelf hun aanvraag ingetrokken. Verder zijn er 84 dagontheffingen aangevraagd voor Zwolle. Deze worden automatisch toegekend en per kenteken kunnen er maximaal 12 dagontheffingen per zone, per jaar aangevraagd worden.

Passages

De zero-emissiezone geldt voor de voertuigcategorieën N1 (bestelwagen), N2 en N3 (vrachtauto's). Per maand betreden deze voertuigen ongeveer 45 tot 50 duizend keer de zero-emissiezone. Van deze passages, gemeten vanaf begin dit jaar, heeft iets meer dan 94% toegang tot de zone. Hier moeten de voertuigen met een vrijstelling en ontheffing nog bij opgeteld worden. Landelijk ligt dit gemiddelde bij zero-emissiezones op 92% tot 98%. De grootste groep bedraagt voertuigcategorie N1 met 88,3%. Voor categorieën N2 en N3 bedraagt dit respectievelijk 4,4% en 7,3%.

Vanaf 1 januari 2025 dienen bestelwagens minimaal emissieklasse 5 te hebben en vrachtauto's minimaal emissieklasse 6. Emissieklassen 0 tot en met 4 zijn goed voor 5,4% van het aantal passages en hebben geen toegang meer tot de zone. Van het totaal aantal passages is 16,4% emissieklasse 5 en 68,9% is emissieklasse 6. Als laatste is 9,3% van de passages van voertuigcategorieën N1, N2 en N3 emissieloos.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Ondernemers(verenigingen), leveranciers, logistieke partijen en brancheorganisaties zijn vanaf het voornemen tot de instelling van de zero-emissiezone in de binnenstad in Zwolle meegenomen. Vorig jaar is de communicatie geïntensiveerd en is er gebruik gemaakt van de kanalen en netwerken van deze belangenvertegenwoordigers. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest voor ondernemers en binnenstadbewoners. Alle ondernemersverenigingen in Zwolle zijn bezocht en ondernemers zijn

Datum 2 juli 2025

individueel gesproken. Veel ondernemers zijn op de hoogte van de zero-emissiezone en weten waar ze meer informatie kunnen vinden. De gefaseerde, ondernemersvriendelijke aanpak waarbij we aansluiten op landelijke standaarden en zoveel mogelijk gelijke invoering met andere deelnemende gemeenten, is mede tot stand gekomen op basis van signalen uit deze ontmoetingen. Door met individuele ondernemers in gesprek te gaan, bieden we maatwerk waar dit nodig is.

Communicatie

Net als het afgelopen jaar, zijn er in 2025 veel communicatie-uitingen omtrent de zero-emissiezone geweest. Er zijn zowel matrixborden als gele attentieborden bij de belangrijkste toegangswegen geplaatst. Verder zijn er meerdere social mediacampagnes geweest, waarbij men gewezen werd op het uitvoeren van een kentekencheck. Hiermee kan per voertuig gecontroleerd worden of deze nog toegang tot de zone heeft. Deze campagnes hadden een hoog bereik en resulteerden in meer bezoekers op www.zwolle.nl/zero-emissie. Daarnaast zijn er dit jaar veel nieuwsbrieven verstuurd omtrent de zero-emissiezone. Deze zijn verstuurd naar MKB Regio Zwolle, ZwolleFonds, Stadshart, Ondernemersvereniging Voorst, Hessenpoort, Oosterenk-Vrolijkheid-Berkum (OVb), Marslanden, KHN, TLN, Evofenedex en Bouwend Nederland. Vanuit het Stadshart zijn er dit jaar drie bijeenkomsten georganiseerd waarbij de zone onder de aandacht is gebracht. Eind januari is via de wethouders Economie in de regio Zwolle aanbod om toelichting te komen geven over de zero-emissiezone aan ondernemers(verenigingen) in de regio.

De komende periode blijven we de nieuwsbrieven inzetten en in contact met de ondernemers(verenigingen). We benaderen actief de evenementenorganisatoren met een korte vragenlijst. Hiermee willen wij hen nogmaals, na een eerdere bijeenkomst, informeren en indien nodig de gelegenheid bieden om hun behoeften kenbaar te maken. Daarnaast is er een landelijk persbericht uitgegaan en zijn er landelijke communicatie-uitingen over het aflopen van de waarschuwingsperiode.

Financiën

Nu de waarschuwingsperiode per 1 juli 2025 is geëindigd, worden er boetes uitgedeeld bij overtredingen. De hoogte van de boete voor bestelbussen is vastgesteld op €120 per overtreding. Voor vrachtwagens is dit €310. Hier komen nog administratiekosten bij. De boetegelden van de zero-emissiezones gaan naar de Rijkskas via het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en niet naar lokale overheden.

Risico's

n.v.t.

Datum 2 juli 2025

Vervolg

Monitoring zero-emissiezone

Gelet op de toezegging aan de raad omtrent het rapporteren over de zero-emissiezone van Zwolle, willen wij in 2025 elk kwartaal en in 2026 elk halfjaar de volgende cijfers verstrekken:

- Het aantal passages in de zone;
- Opbouw voertuigcategorie (type bestelbus of vrachtauto);
- Emissieklasse;
- Aantal overtredingen;
- Aantal ontheffingsaanvragen.

De gemeente beschouwt 2025 als een leerjaar. Dat betekent dat we met ondernemers in gesprek gaan en met hen kijken welke passende oplossingen er zijn, zowel logistiek als in de vorm van ontheffingen. Deze ervaringen, maar ook lokale en landelijke monitoringsgegevens, worden meegenomen in de evaluatie van het leerjaar.

Samenwerking Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones (UAZ)

Op 2 april 2025 is mede door Zwolle de landelijke Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 (UAZ) ondertekend. Dit is een vervolg op de landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (UAS) van de Rijksoverheid, gemeenten en het bedrijfsleven. In de UAZ staan concrete acties die nodig zijn om ook na 2025 de zero-emissiezones voor bestel- en vrachtauto's geharmoniseerd in Nederland te implementeren. De samenwerking draagt bij aan duidelijkheid voor ondernemers en voorkomt een lappendeken aan regels. Ook kunnen ondernemers zich beter voorbereiden op veranderingen in regelgeving als deze op tijd vaststaan en niet tussentijds wijzigen. De ondertekende partijen streven gezamenlijk ernaar om de zero-emissiezones te continueren, ook na 2030.

Ondertekenaars

De uitvoeringsagenda is voorbereid en breed afgestemd tussen Rijksoverheid, gemeenten (waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Tilburg), VNG, het Gemeentelijk Netwerk voor Mobiliteit en Infrastructuur (GNMI), de sector (TLN, Evofenedex, RAI Vereniging, BOVAG) en de Stichting Natuur & Milieu.

Geactualiseerde beleidsregels

Momenteel wordt landelijk de laatste hand gelegd aan een actualisatie van het ontheffingenbeleid. De wijzigingen zijn tot stand gekomen met input van gemeenten en brancheorganisaties en zijn gebaseerd op de tot nu toe opgedane ervaringen en bevat afspraken die opgenomen zijn in de Uitvoerings Agenda Zero-emissiezones (UAZ). Enkele voorbeelden van de veranderingen zijn:

- Ontheffingen voor bedrijfseconomische omstandigheden en netcongestie zullen een landelijke werking hebben. Dit betekent dat zij niet meer per gemeente aangevraagd hoeven te worden, maar na toekenning voor alle zero-emissiezones gelden;
- Ontheffing mogelijk voor dierenambulances;
- Vrijstelling voor kampeerwagens (voertuigcategorie N en carrosseriecode SA);

Nadat deze beleidsregels landelijk bekrachtigd zijn, zullen deze lokaal door het college vastgesteld worden. De inschatting is dat op 1 januari 2026 de nieuwe beleidsregels ingaan.

Datum 2 juli 2025

Stimuleren slimme logistiek

Voor het verduurzamen van stadslogistiek zijn we met ondernemers in gesprek en stimuleren we waar mogelijk efficiënte en collectieve logistieke oplossingen. In Zwolle zijn we in juni een pilot horecabundeling gestart met een aantal horecaondernemers in de binnenstad en streekproducenten. Een gezamenlijk initiatief van Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel, Logistics Overijssel en het Dutch Metropolitan Innovations (DMI)-ecosysteem. DMI is een publiek-privaat ecosysteem dat de domeinen van mobiliteit, openbare ruimte en woningbouw voorziet van nieuwe instrumenten vanuit de digitale wereld. Vanuit dit programma is een digitaal platform mogelijk gemaakt dat horeca, leveranciers, hubs en logistiek dienstverleners met elkaar verbindt voor efficiëntere en duurzamere verslogistiek. Samen zetten we in op slimme, digitale oplossingen voor duurzame stadslogistiek.

Openbaarheid

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer